

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

7. června 2016*

„Řízení o předběžné otázce — Nařízení (EU) č. 604/2013 — Určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států — Článek 12 — Vydávání povolení k pobytu nebo víz — Článek 27 — Opravné prostředky — Rozsah soudního přezkumu“

Ve věci C-63/15,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Rechtbank Den Haag (soud v Haagu, Nizozemsko) ze dne 2. února 2015, došlým Soudnímu dvoru dne 12. února 2015, v řízení

Mehrdad Ghezelbash

proti

Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení K. Lenaerts, předseda, A. Tizzano, místopředseda, R. Silva de Lapuerta, L. Bay Larsen (zpravodaj), J. L. da Cruz Vilaça, A. Arabadžev, C. Toader, D. Šváby a F. Biltgen, předsedové senátů, J.-C. Bonichot, M. Safjan, E. Jarašiūnas, C. G. Fernlund, C. Vajda a S. Rodin, soudci,

generální advokátka: E. Sharpston

vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 15. prosince 2015,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za M. Ghezelbashe Y. G. F. M. Coenders, P. J. Schüllerem a A. Eikelboomem, advocaten,
- za nizozemskou vládu K. Bulterman, H. Stergiou a B. Koopman, jako zmocněnkyněmi,
- za českou vládu M. Smolkem a J. Vláčilem, jako zmocněnci,
- za řeckou vládu M. Michelogiannaki, jako zmocněnkyní
- za francouzskou vládu F. X. Bréchetem a D. Colasem, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: nizozemština.

- za švédskou vládu A. Falk, jako zmocněnkyní,
- za Evropskou komisi M. Condou-Durande, jakož i R. Troostersem a K. Simonssonem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 17. března 2016,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 27 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (Úř. věst. 2013, L 180, s. 31).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Mehrdadem Ghezelbashem, íránským státním příslušníkem, a Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie (státní tajemník pro bezpečnost a spravedlnost, Nizozemsko) (dále jen „státní tajemník“) ve věci rozhodnutí posledně jmenovaného zamítnout žádost o povolení k dočasnému pobytu, kterou M. Ghezelbash podal z titulu práva na azyl.

Právní rámec

Nařízení (ES) č. 343/2003

- 3 Článek 19 odst. 1 a 2 nařízení Rady (ES) č. 343/2003 ze dne 18. února 2003, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států (Úř. věst. 2003, L 50, s. 1; Zvl. vyd. 19/06, s. 109), stanovil:

„1. Pokud dožádaný členský stát souhlasí s převzetím žadatele, uvědomí členský stát, ve kterém byla podána žádost o azyl, žadatele o svém rozhodnutí neposuzovat jeho žádost a o povinnosti přemístit žadatele do příslušného členského státu.

2. Rozhodnutí podle odstavce 1 musí obsahovat odůvodnění [...] Proti tomuto rozhodnutí je možné podat opravný prostředek nebo je možné provést jeho přezkum. Opravný prostředek nebo přezkum týkající se tohoto rozhodnutí nemá odkladný účinek na provedení přemístění, pokud tak nerozhodnou soudy nebo příslušné orgány v jednotlivém případě, umožňují-li to vnitrostátní právní předpisy.“

Nařízení č. 604/2013

- 4 Body 1, 4, 5, 9, 19 a 40 odůvodnění nařízení č. 604/2013 uvádějí:

„(1) V nařízení [č. 343/2003] by mělo být provedeno několik podstatných změn [...]

[...]

- (4) Podle závěrů [zvláštního zasedání Evropské rady v] [...] Tampere [ve dnech 15. a 16. října 1999] by měl tento společný evropský azylový systém v krátké době rovněž zahrnovat jasnou a proveditelnou metodu určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o azyl.

(5) Tato metoda by měla být založena na objektivních a spravedlivých kritériích jak pro členské státy, tak pro dotčené osoby. Mělo by být zejména možné urychleně určit příslušný členský stát tak, aby byl zaručen účinný přístup k řízení o poskytnutí mezinárodní ochrany a aby nebyl ohrožen cíl urychleného vyřízení žádostí o mezinárodní ochranu.

[...]

(9) S ohledem na výsledky hodnocení právních nástrojů první fáze lze v této fázi potvrdit zásady, ze kterých vychází nařízení [č. 343/2003], a přitom provést na základě zkušeností nezbytná zlepšení, pokud jde o účinnost dublinského systému a v jeho rámci i o ochranu poskytovanou žadatelům o mezinárodní ochranu [...]

[...]

(19) Měly by být stanoveny právní záruky a právo na účinný opravný prostředek, pokud jde o rozhodnutí o přemístění dotčené osoby do příslušného členského státu, aby byla zaručena účinná ochrana jejích práv v souladu zejména s článkem 47 Listiny základních práv Evropské unie. Pro zajištění souladu s mezinárodním právem by měl účinný opravný prostředek proti takovému rozhodnutí zahrnovat jak přezkum toho, jak je uplatňováno toto nařízení, tak přezkum po právní i skutkové stránce v členském státě, do kterého je žadatel přemísťován.

[...]

(40) Jelikož cíle tohoto nařízení, totiž stanovení kritérií a postupů pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států, nemůže být dostatečně dosaženo na úrovni členských států, a proto jej může být z důvodu rozsahu a účinků tohoto nařízení lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 [SEU] [...]"

5 Článek 3 odst. 1 a 2 tohoto nařízení stanoví:

„1. Členské státy posuzují jakoukoli žádost o mezinárodní ochranu učiněnou státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti na území kteréhokoli z nich, včetně na hranicích nebo v tranzitním prostoru. Žádost posuzuje jediný členský stát, který je příslušný podle kritérií stanovených v kapitole III.

2. Pokud nemůže být na základě kritérií vyjmenovaných v tomto nařízení určen příslušný členský stát, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný první členský stát, ve kterém byla žádost podána.

Není-li možné přemístit žadatele do členského státu, který byl primárně určen jako příslušný, protože existují závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, pokračuje v posuzování kritérií stanovených v kapitole III, aby zjistil, jestli nemůže být určen jako příslušný jiný členský stát.

Pokud podle tohoto odstavce nelze provést přemístění do žádného členského státu určeného na základě kritérií stanovených v kapitole III ani do prvního členského státu, v němž byla žádost podána, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, se stává příslušným členským státem.“

6 Článek 4 odst. 1 uvedeného nařízení stanoví:

„Po podání žádosti o mezinárodní ochranu ve smyslu čl. 20 odst. 2 v některém členském státě informují příslušné orgány žadatele o uplatňování tohoto nařízení, zejména o:

[...]

b) kritériích pro určování příslušného členského státu a jejich pořadí v jednotlivých stádiích řízení a jejich délce, včetně skutečnosti, že je-li žádost o mezinárodní ochranu podána v jednom členském státě, může se stát tento členský stát příslušným podle tohoto nařízení, přestože tato příslušnost nevyplývá z uvedených kritérií;

c) osobním pohovoru podle článku 5 a možnosti předložit informace o přítomnosti rodinných příslušníků, příbuzných nebo jiných členů rodiny v členských státech, včetně způsobů, jakými žadatel může tyto informace předložit;

d) možnosti odvolat se proti rozhodnutí o přemístění a případně požádat o pozastavení přemístování;

[...]“

7 Článek 5 odst. 1 až 3 a 6 téhož nařízení stanoví:

„1. Za účelem usnadnění určování příslušného členského státu, uskuteční členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu podle tohoto nařízení, osobní pohovor s žadatelem. Pohovor musí žadateli rovněž umožnit, aby správně pochopil informace, které mu byly poskytnuty v souladu s článkem 4.

2. Od osobního pohovoru lze upustit, pokud:

a) žadatel uprchl nebo

b) žadatel po obdržení informací uvedených v článku 4 již poskytl informace důležité k určení příslušného členského státu jiným způsobem. Členský stát, který upustí od pohovoru, poskytne žadateli možnost předložit veškeré další informace důležité pro určení příslušného členského státu předtím, než rozhodne o přemístění žadatele do příslušného členského státu podle čl. 26 odst. 1.

3. Osobní pohovor se musí uskutečnit včas a v každém případě před přijetím rozhodnutí o přemístění žadatele do příslušného členského státu podle čl. 26 odst. 1.

[...]

6. Členský stát, který osobní pohovor vede, vypracuje jeho písemné shrnutí obsahující alespoň nejdůležitější informace, které žadatel během pohovoru poskytne. Toto shrnutí může mít formu zprávy nebo standardního formuláře. Členský stát zajistí, aby žadatel nebo právní poradce či jiný poradce, který jej zastupuje, měl toto shrnutí včas k dispozici.“

8 Za účelem určení příslušného členského státu ve smyslu čl. 3 odst. 1 nařízení č. 604/2013 obsahuje kapitola III tohoto nařízení výčet objektivních a hierarchicky uspořádaných kritérií.

9 Článek 7 odst. 1 tohoto nařízení stanoví:

„Kritéria pro určení příslušného členského státu se uplatňují v pořadí, v jakém jsou uvedena v této kapitole.“

10 Článek 12 odst. 1 a 4 uvedeného nařízení stanoví:

„1. Pokud je žadatel držitelem platného povolení k pobytu, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný členský stát, který toto povolení vydal.

[...]

4. Pokud je žadatel držitelem pouze jednoho nebo více povolení k pobytu, jejichž platnost skončila před méně než dvěma roky, nebo jednoho či více víz, jejichž platnost skončila před méně než šesti měsíci a na základě nichž mohl vstoupit na území členského státu, použijí se odstavce 1, 2 a 3, dokud žadatel neopustil území členských států.

[...]“

11 Kapitola IV téhož nařízení stanoví pravidla týkající se sloučení závislých osob a diskreční ustanovení.

12 Článek 21 nařízení č. 604/2013 stanoví:

„1. Pokud se členský stát, ve kterém byla podána žádost o mezinárodní ochranu, domnívá, že k posouzení žádosti je příslušný jiný členský stát, může v co nejkratší době a v každém případě do tří měsíců ode dne, kdy byla žádost podána ve smyslu čl. 20 odst. 2, požádat druhý členský stát, aby žadatele převzal.

[...]

3. V případech podle odstavců 1 a 2 se žádost o převzetí jiným členským státem předkládá na standardním formuláři a obsahuje přímé nebo nepřímé důkazy, které jsou popsány ve dvou seznamech uvedených v čl. 22 odst. 3, nebo odpovídající údaje z prohlášení žadatele, z nichž mohou orgány dožádaného členského státu ověřit, zda je tento členský stát příslušný na základě kritérií stanovených tímto nařízením [...]

13 Článek 22 odst. 2 až 5 tohoto nařízení stanoví:

„2. V řízení o určení příslušného členského státu se používají přímé a nepřímé důkazy.

[...]

4. Požadavky kladené na důkazy by neměly přesáhnout mez, která je nezbytná pro řádné uplatňování tohoto nařízení.

5. Pokud neexistuje žádný formální důkaz, uzná dožádaný členský stát svou příslušnost, pokud jsou nepřímé důkazy logické, ověřitelné a dostatečně podrobné, aby mohla být příslušnost určena.“

14 Článek 26 uvedeného nařízení stanoví:

„1. Pokud dožádaný členský stát vyhoví žádosti o převzetí nebo přijetí žadatele [...] zpět, oznámí dožadující členský stát dotyčné osobě rozhodnutí přemístit ji do příslušného členského státu a případně i rozhodnutí neposuzovat její žádost o mezinárodní ochranu [...]

2. Rozhodnutí podle odstavce 1 obsahuje rovněž informace o dostupných právních opravných prostředcích, případně včetně práva požádat o odkladný účinek, o lhůtách pro jejich podání a pro provedení přemístění [...]

Členské státy zajistí, aby dotčené osobě byly spolu s rozhodnutím podle odstavce 1 sděleny informace o osobách nebo subjektech, které této osobě mohou poskytnout právní pomoc, pokud tyto informace již neobdržela.

3. Pokud dotčené osobě nepomáhá, ani ji nezastupuje právní poradce nebo jiný poradce, sdělí jí členský stát hlavní prvky rozhodnutí, které musí vždy zahrnovat informace o dostupných právních opravných prostředcích a lhůty pro jejich podání v jazyce, kterému dotčená osoba rozumí nebo o němž se lze důvodně domnívat, že mu rozumí.“

15 Článek 27 téhož nařízení zní následovně:

„1. Žadatel [...] má právo na podání účinného opravného prostředku k soudu co do skutkové i právní stránky ve formě odvolání proti rozhodnutí o přemístění nebo jeho přezkumu.

2. Členské státy stanoví přiměřenou lhůtu, v níž může dotyčná osoba uplatnit své právo na podání účinného opravného prostředku podle odstavce 1.

3. Pro účely odvolání proti rozhodnutí o přemístění nebo přezkumu tohoto rozhodnutí, členské státy ve svých vnitrostátních právních předpisech stanoví:

a) že na základě podání odvolání nebo žádosti o přezkum získává dotčená osoba právo zůstat v daném členském státě, dokud nebude rozhodnuto o odvolání nebo o přezkumu; nebo

b) automatický odklad přemístění na určitou a přiměřenou dobu, během níž soud po důkladném a pečlivém posouzení rozhodne, zda má být s odvoláním nebo přezkumem spojen i nadále odkladný účinek; nebo

c) že dotčená osoba může v přiměřené lhůtě požádat soud o odložení výkonu rozhodnutí o přemístění, dokud nebude rozhodnuto o jejím odvolání nebo o přezkumu. Členské státy zajistí, aby byl účinný opravný prostředek v podobě odkladu přemístění v platnosti až do přijetí rozhodnutí o první žádosti o odklad. Jakékoli rozhodnutí o odložení výkonu rozhodnutí o přemístění musí být přijato v přiměřené lhůtě, která zároveň umožní důkladné a pečlivé posouzení žádosti. Rozhodnutí neodložit výkon rozhodnutí o přemístění musí obsahovat důvody, na nichž je založeno.

4. Členské státy mohou stanovit, že příslušné orgány mohou z úřední moci rozhodnout o odložení výkonu rozhodnutí o přemístění do doby, než bude rozhodnuto o odvolání nebo o přezkumu.

5. Členské státy zajistí, aby dotyčná osoba měla přístup k právní pomoci a případně i k jazykové pomoci.

6. Členské státy zajistí, aby byla na žádost poskytnuta bezplatná právní pomoc, pokud si dotyčná osoba nemůže dovolit uhradit náklady s ní spojené [...]“

16 Článek 29 odst. 1 nařízení č. 604/2013 stanoví:

„Přemístění žadatele [...] z dožadujícího členského státu do příslušného členského státu se provádí [...], jakmile je to z praktického hlediska možné, avšak nejpozději šest měsíců od přijetí žádosti jiným členským státem o převzetí dotyčné osoby nebo o její přijetí zpět nebo od vydání konečného rozhodnutí o opravném prostředku nebo o přezkumu, pokud má podle čl. 27 odst. 3 odkladný účinek.

[...]“

17 Článek 36 odst. 1 a 4 tohoto nařízení stanoví:

„1. Členské státy mohou mezi sebou přijmout dvoustranná správní ujednání ohledně provádění tohoto nařízení, aby zjednodušily jeho uplatňování a zvýšily jeho účinnost. Tato ujednání se mohou týkat:

- a) výměny styčných úředníků;
- b) zjednodušení postupů a zkrácení lhůt pro předávání a posuzování žádostí o převzetí nebo přijetí žadatelů zpět.

[...]

4. Domnívá-li se Komise, že ujednání podle odst. 1 písm. b) nejsou slučitelná s tímto nařízením, oznámí to v přiměřené době dotčeným členským státům. Tyto členské státy přijmou veškerá náležitá opatření, aby dotčená ujednání v přiměřené době změnila tak, aby zjištěný nesoulad odstranily.“

18 Článek 37 uvedeného nařízení stanoví, že pokud se členské státy nejsou schopny dohodnout na jakékoli záležitosti související s uplatňováním tohoto nařízení, mohou použít dohodovací řízení.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

19 Poté, co byl M. Ghezelbash nizozemskými orgány vyslechnut dne 3. března 2014, podal u těchto orgánů dne 4. března 2014 žádost o povolení k dočasnému pobytu z titulu práva na azyl.

20 Vzhledem k tomu, že vyhledání ve vízovém informačním systému Evropské unie (VIS) ukázalo, že vnější zastoupení Francouzské republiky v Íránu udělilo M. Ghezelbashovi vízum na období od 17. prosince 2013 do 11. ledna 2014, státní tajemník dne 7. března 2014 požádal francouzské orgány, aby převzaly dotyčnou osobu na základě nařízení č. 604/2013.

21 Francouzské orgány této žádosti o převzetí vyhověly dne 5. května 2014.

22 Nizozemské orgány znovu vyslechly M. Ghezelbasha dne 15. května 2014, přičemž při této příležitosti byl vyslechnut důkladněji. V písemném vyjádření ze dne 20. května 2014 M. Ghezelbash požádal státního tajemníka o vyřízení své žádosti o azyl v prodlouženém azylovém řízení, aby mu bylo umožněno předložit originály dokumentů, které prokazují, že se vrátil do Íránu a pobýval tam od 19. prosince 2013 do 20. února 2014, a sice poté, co navštívil Francii, což podle žadatele implikuje, že posledně uvedený členský stát není příslušný k posouzení jeho žádosti o azyl.

23 Rozhodnutím ze dne 21. května 2014 státní tajemník zamítl žádost o povolení k dočasnému pobytu z titulu práva na azyl podanou M. Ghezelbashem.

24 Dne 22. května 2014 podal M. Ghezelbash odvolání proti tomuto rozhodnutí a u soudce příslušného pro rozhodování o předběžných opatřeních Rechtbank Den Haag (soud v Haagu, Nizozemsko) podal návrh na přijetí předběžného opatření. Mimoto dne 28. května 2014 předložil M. Ghezelbash různé nepřímé důkazy za účelem prokázání, že se po svém pobytu ve Francii vrátil do Íránu, a sice prohlášení svého zaměstnavatele, lékařské potvrzení a smlouvu týkající se prodeje nemovitého majetku.

25 Rozhodnutím ze dne 13. června 2014 vyhověl soudce příslušný pro rozhodování o předběžných opatřeních Rechtbank Den Haag (soud v Haagu) návrhu na předběžné opatření podanému M. Ghezelbashem a nařídil odložení právních účinků rozhodnutí státního tajemníka ze dne 21. května 2014.

- 26 Předkládající soud má za to, že toto rozhodnutí musí být zrušeno z důvodu nedostatku řádné péče správy a vad odůvodnění spočívajících v tom, že státní tajemník měl vyřídit žádost M. Ghezelbasha o azyl v prodlouženém azylovém řízení, aby plně zohlednil dokumenty, které předložil. Tento soud je nicméně toho názoru, že za účelem určení, zda právní účinky zrušeného rozhodnutí musejí být zachovány, musí být rovněž určeno, zda je M. Ghezelbash oprávněn zpochybnit příslušnost Francouzské republiky k posouzení jeho žádosti o azyl poté, co tento členský stát tuto příslušnost uznal.
- 27 Kromě toho tento soud zdůrazňuje, že při pohovoru ze dne 3. března 2014 byl M. Ghezelbash informován o své povinnosti předložit důkazy za účelem určení příslušného členského státu natolik obecně, že mu nelze vytýkat, že v tomto stadiu řízení nepředložil dokumenty, které předložil později. Žádost o převzetí zasláná francouzským orgánům byla tudíž předčasná, nebo přinejmenším neúplná, a tyto orgány tedy rozhodly o této žádosti, aniž věděly o dokumentech poskytnutých žadatelem o azyl.
- 28 Za těchto podmínek se Rechtbank Den Haag (soud v Haagu) rozhodl řízení přerušit a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Jaký je rozsah působnosti článku 27 nařízení č. 604/2013, popřípadě ve spojení s bodem 19 odůvodnění tohoto nařízení?

Má žadatel o azyl v situaci, jako je situace v projednávané věci, kdy je cizinec vyrozuměn o žádosti o uznání příslušnosti k vedení azylového řízení teprve poté, co bylo této žádosti vyhověno, a kdy předloží důkazy, které mohou vést ve výsledku k tomu, že k posuzování žádosti o azyl není příslušný dožádaný členský stát, nýbrž dožadující členský stát, a kdy dožadující členský stát tyto podklady po jejich předložení nepřezkoumá ani nepředloží dožadovanému členskému státu, podle tohoto článku právo podat (účinný) opravný prostředek proti použití kritérií pro určení příslušného státu, která jsou uvedena v kapitole III nařízení č. 604/2013?

- 2) Pro případ, že se cizinec podle nařízení č. 604/2013 nemůže v zásadě dovolávat nesprávného použití kritérií pro určení příslušného členského státu, stejně jako dříve podle nařízení č. 343/2003, když dožádaný členský stát vyhověl žádosti o převzetí, je správný názor žalovaného, že výjimku z této zásady je možné učinit pouze v situacích s rodinným aspektem ve smyslu článku 7 nařízení č. 604/2013, anebo připadají v úvahu i jiné zvláštní skutečnosti a okolnosti, na jejichž základě se cizinec může dovolávat nesprávného použití kritérií pro určení příslušného členského státu?
- 3) Pokud odpověď na druhou otázku zní, že se cizinec může nesprávného použití kritérií pro určení příslušného členského státu dovolávat nejen s ohledem na rodinnou situaci, ale i s ohledem na jiné okolnosti, mohou být takovými zvláštními skutečnostmi a okolnostmi skutečnosti a okolnosti popsané v bodě [27 tohoto rozsudku]?”

K předběžným otázkám

K první otázce

- 29 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 27 odst. 1 nařízení č. 604/2013 ve spojení s bodem 19 odůvodnění tohoto nařízení musí být vykládán v tom smyslu, že v takové situaci, jako je situace dotčená v původním řízení, se žadatel o azyl může v rámci odvolání proti rozhodnutí o svém přemístění dovolávat nesprávného použití kritéria příslušnosti, které je uvedeno v kapitole III zmíněného nařízení, zejména kritéria týkajícího se vydání víza, které je uvedeno v článku 12 téhož nařízení.

- 30 Článek 27 odst. 1 nařízení č. 604/2013 uvádí, že žadatel o azyl má právo na podání účinného opravného prostředku k soudu co do skutkové i právní stránky ve formě odvolání proti rozhodnutí o přemístění nebo jeho přezkumu.
- 31 Ze srovnávací tabulky uvedené v příloze II tohoto nařízení vyplývá, že toto ustanovení odpovídá čl. 19 odst. 2 nařízení č. 343/2003.
- 32 V rozsudku ze dne 10. prosince 2013 ve věci Abdullahi (C-394/12, EU:C:2013:813) přitom Soudní dvůr rozhodl, že posledně uvedené ustanovení musí být vykládáno v tom smyslu, že žadatel o azyl může zpochybnit příslušnost členského státu jako členského státu prvního vstupu žadatele o azyl na území Unie, pouze s poukazem na existenci systémových nedostatků azylového řízení a podmínek přijímání žadatelů o azyl v tomto členském státě, které představují závažné a prokazatelné důvody pro domněnku, že tento žadatel bude vystaven skutečnému riziku nelidského nebo ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv.
- 33 Předkládající soud si klade otázku relevance tohoto rozsudku pro určení rozsahu působnosti čl. 27 odst. 1 nařízení č. 604/2013 v takové situaci, jako je situace dotčená v původním řízení.
- 34 Úvodem je třeba konstatovat, že pokud jde o práva přiznaná žadateli o azyl, nařízení č. 604/2013 se v zásadních bodech odlišuje od nařízení č. 343/2003, které bylo použitelné ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 10. prosince 2013, Abdullahi (C-394/12, EU:C:2013:813).
- 35 Rozsah odvolání stanoveného v čl. 27 odst. 1 nařízení č. 604/2013 musí být tedy určen z hlediska znění ustanovení tohoto nařízení, jeho obecné systematiky, cílů a kontextu, a zejména vývoje, který zaznamenalo v souvislosti se systémem, jehož je součástí (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 10. prosince 2013, Abdullahi, C-394/12, EU:C:2013:813, bod 51).
- 36 Ze znění čl. 27 odst. 1 uvedeného nařízení vyplývá, že odvolání stanovené v tomto ustanovení musí být účinné a že se týká jak skutkové, tak právní stránky. Mimoto toto znění nezmiňuje žádné omezení argumentů, které žadatel o azyl může v rámci tohoto odvolání uplatnit. Totéž platí pro znění čl. 4 odst. 1 písm. d) téhož nařízení týkající se informace o možnosti odvolat se proti rozhodnutí o přemístění, kterou musí příslušné orgány poskytnout žadateli.
- 37 Konkrétně je nutno konstatovat, že unijní normotvůrce nestanovil zvláštní spojitost nebo *a fortiori* výlučnou spojitost mezi opravnými prostředky zavedenými v článku 27 nařízení č. 604/2013 a pravidlem, které je nyní zakotveno v čl. 3 odst. 2 tohoto nařízení a které omezuje možnosti přemístit žadatele do členského státu, který byl primárně určen jako příslušný, v případě systematických nedostatků, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v tomto členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv.
- 38 Mimoto rozsah odvolání, které má k dispozici žadatel o azyl proti rozhodnutí o svém přemístění, je upřesněn v bodě 19 odůvodnění nařízení č. 604/2013, jehož obsah se v nařízení č. 343/2003 nevyškytoval.
- 39 Tento bod odůvodnění uvádí, že pro zajištění souladu s mezinárodní právem musí účinný opravný prostředek zavedený nařízením č. 604/2013 proti rozhodnutí o přemístění zahrnovat jak přezkum toho, jak je uplatňováno toto nařízení, tak přezkum situace po právní i skutkové stránce v členském státě, do kterého je žadatel přemísťován.
- 40 Zatímco druhý přezkum zmíněný v uvedeném bodě odůvodnění odkazuje pouze na kontrolu situace v členském státě, do kterého je žadatel přemísťován, a jeho cílem je zejména ujištění se, že není nemožné přemístit tohoto žadatele z důvodů uvedených v čl. 3 odst. 2 uvedeného nařízení, cílem prvního přezkumu zmíněného v témže bodě odůvodnění je obecně kontrola správného uplatňování téhož nařízení.

- 41 Z obecné systematiky nařízení č. 604/2013 přitom vyplývá, že jeho uplatňování spočívá především na vedení řízení o určení příslušného členského státu určeného na základě kritérií stanovených v kapitole III tohoto nařízení.
- 42 Podle bodů 4, 5 a 40 odůvodnění nařízení č. 604/2013 je tak cílem tohoto nařízení stanovit za účelem určení členského státu příslušného k posouzení žádosti o azyl jasnou a proveditelnou metodu založenou na objektivních a spravedlivých kritériích jak pro členské státy, tak pro dotčené osoby. Zejména z čl. 3 odst. 1 a čl. 7 odst. 1 tohoto nařízení vyplývá, že příslušným členským státem je v zásadě členský stát určený na základě kritérií uvedených v kapitole III uvedeného nařízení. Kapitola IV tohoto nařízení navíc přesně identifikuje situace, ve kterých může být členský stát považován za příslušný k posuzování žádosti o azyl odchylně od těchto kritérií.
- 43 Ústřední povaha řízení o určení příslušného členského státu na základě kritérií stanovených v kapitole III tohoto nařízení pro použití nařízení č. 604/2013 je potvrzena skutečností, že čl. 21 odst. 1 tohoto nařízení stanoví, že členský stát, ve kterém byla podána žádost o mezinárodní ochranu, může požádat jiný členský stát, aby žadatele převzal, pouze tehdy, pokud se první z těchto členských států domnívá, že k posouzení této žádosti je příslušný druhý z těchto členských států. Mimoto podle čl. 21 odst. 3 uvedeného nařízení musí žádost o převzetí obsahovat důkazy, které orgánům dožádaného členského státu umožňují ověřit, zda je tento členský stát příslušný na základě kritérií stanovených tímto nařízením. Stejně tak z článku 22 nařízení č. 604/2013 vyplývá, že odpověď na takovou žádost musí spočívat na zhodnocení přímých a nepřímých důkazů, které umožňují uplatnění kritérií uvedených v kapitole III tohoto nařízení.
- 44 Za těchto podmínek musí být odkaz v bodě 19 odůvodnění nařízení č. 604/2013 na přezkum uplatňování tohoto nařízení v rámci odvolání proti rozhodnutí o přemístění stanoveného v čl. 27 odst. 1 tohoto nařízení chápán tak, že jeho cílem je zejména kontrola správného uplatňování kritérií pro určení příslušného členského státu, která jsou uvedena v kapitole III uvedeného nařízení, včetně kritéria příslušnosti uvedeného v článku 12 téhož nařízení.
- 45 Tento závěr je podpořen obecným vývojem, který zaznamenal systém pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané v některém z členských států (dále jen „dublinský systém“) v důsledku přijetí nařízení č. 604/2013, jakož i cíli uvedenými v tomto nařízení.
- 46 Pokud jde tak zaprvé o tento vývoj, je třeba konstatovat, že jelikož unijní normotvůrce zavedl nebo posílil jednotlivá práva a mechanismy zajišťující zapojení žadatelů o azyl do řízení o určení příslušného členského státu, nařízení č. 604/2013 se značně odlišuje od nařízení č. 343/2003, které bylo použitelné ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 10. prosince 2013, Abdullahi (C-394/12, EU:C:2013:813).
- 47 Zaprvé článek 4 nařízení č. 604/2013 zakotvuje právo žadatele na informace, které se týká zejména kritérií pro určování příslušného členského státu a pořadí těchto kritérií, včetně skutečnosti, že je-li žádost o mezinárodní ochranu podána v jednom členském státě, může se stát tento členský stát příslušným, přestože tato příslušnost nevyplývá z uvedených kritérií.
- 48 Zadruhé čl. 5 odst. 1, 3 a 6 tohoto nařízení stanoví, že členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, uskuteční včas a v každém případě před přijetím rozhodnutí o přemístění osobní pohovor s žadatelem o azyl, přičemž musí být zajištěno, aby žadatel nebo poradce, který jej zastupuje, měl shrnutí tohoto pohovoru k dispozici. Podle čl. 5 odst. 2 uvedeného nařízení lze od tohoto pohovoru upustit, pokud žadatel již poskytl informace důležité k určení příslušného členského státu a v tomto případě dotčený členský stát poskytne žadateli možnost předložit veškeré další informace důležité pro správné určení příslušného členského státu předtím, než rozhodne o přemístění.

- 49 Zatřetí oddíl IV kapitoly VI nařízení č. 604/2013, nadepsaný „Procesní záruky“, rozsáhle upravuje oznámení rozhodnutí o přemístění a pravidla, kterými se řídí opravné prostředky proti těmto rozhodnutím, zatímco tyto aspekty nebyly takto podrobně upraveny v nařízení č. 343/2003.
- 50 Z článku 27 odst. 3 až 6 nařízení č. 604/2013 vyplývá, že za účelem zajištění účinnosti těchto opravných prostředků musí mít žadatel o azyl zejména možnost v přiměřené lhůtě požádat soud o odložení výkonu rozhodnutí o přemístění, dokud nebude rozhodnuto o jeho odvolání, a mít právní pomoc.
- 51 Z výše uvedeného vyplývá, že unijní normotvůrce se v rámci nařízení č. 604/2013 neomezil na zavedení organizačních pravidel upravujících pouze vztahy mezi členskými státy za účelem určení příslušného členského státu, nýbrž se rozhodl zapojit do tohoto řízení žadatele o azyl tím, že ukládá členským státům povinnost informovat je o kritériích příslušnosti a poskytnout jim příležitost předložit informace umožňující správné použití těchto kritérií, jakož i tím, že žadatelům o azyl přiznává právo na účinný opravný prostředek proti rozhodnutí o přemístění případně přijatému na konci tohoto řízení.
- 52 Pokud jde zadruhé o cíle uvedené v nařízení č. 604/2013, z bodu 9 odůvodnění tohoto nařízení vyplývá, že přestože toto nařízení potvrzuje zásady, na kterých spočívá nařízení č. 343/2003, jeho cílem je provést na základě zkušeností nezbytná zlepšení, nejen pokud jde o účinnost dublinského systému, nýbrž i o ochranu poskytovanou žadatelům, která má být zajištěna zejména soudní ochranou žadatelů.
- 53 Restriktivní výklad rozsahu odvolání stanoveného v čl. 27 odst. 1 nařízení č. 604/2013 by mohl bránit zejména dosažení tohoto cíle tím, že by zbavil užitečného účinku ostatní práva žadatele o azyl zakotvená v nařízení č. 604/2013. Povinnosti stanovené v článku 5 tohoto nařízení spočívající v tom, že žadatelům o azyl je poskytnuta příležitost předložit informace umožňující správné použití kritérií příslušnosti stanovených v uvedeném nařízení a zajištěn jejich přístup ke shrnutím pohovorů uskutečněných za tímto účelem, by tak mohly být zbaveny užitečného účinku, kdyby bylo vyloučeno, že nesprávné použití těchto kritérií – například nezohledněním informací poskytnutých uvedenými žadatelé – může být předmětem soudního přezkumu.
- 54 V tomto kontextu nemůže být podání odvolání podle nařízení č. 604/2013, jak uvedla generální advokátka v bodě 74 svého stanoviska, postaveno na roveň *forum shopping*, kterému se dublinský systém snaží vyhnout (rozsudek ze dne 21. prosince 2011, N. S. a další, C-411/10 a C-493/10, EU:C:2011:865, bod 79). Soud, u kterého bylo takové odvolání podáno, nemá totiž svěřit příslušnost k posuzování žádosti o azyl členskému státu určenému podle výběru žadatele, nýbrž ověřit, zda kritéria příslušnosti stanovená unijním normotvůrcem byla správně použita.
- 55 V této souvislosti je třeba poukázat na to, že případné zjištění pochybení v rámci takového přezkumu nemůže narušit zásadu vzájemné důvěry mezi členskými státy, na které spočívá společný evropský azylový systém (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 10. prosince 2013, Abdullahi, C-394/12, EU:C:2013:813, body 52 a 53), jelikož toto zjištění pouze znamená, že členský stát, do kterého má být žadatel přemístěn, není příslušným členským státem ve smyslu kritérií uvedených v kapitole III nařízení č. 604/2013.
- 56 Co se kromě toho týče cíle spočívajícího v zavedení metody umožňující urychleně určit příslušný členský stát a neohrožující cíl urychleného vyřízení žádostí o azyl zmíněného v bodě 5 odůvodnění tohoto nařízení, je třeba poukázat na to, že podání návrhu na soudní přezkum může zajisté případně odložit ukončení řízení o určení příslušného členského státu.

- 57 Nicméně Soudní dvůr v kontextu nařízení č. 343/2003 již rozhodl, že unijní normotvůrce neměl v úmyslu obětovat soudní ochranu žadatelů o azyl požadavku urychleného vyřízení žádostí o azyl (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 29. ledna 2009, Petrosian, C-19/08, EU:C:2009:41, bod 48). Toto konstatování platí *a fortiori* ve vztahu k nařízení č. 604/2013, jelikož unijní normotvůrce tímto nařízením významně posílil procesní záruky, které mají žadatelé o azyl v rámci dublinského systému.
- 58 V této souvislosti je třeba poznamenat, že riziko, že ukončení řízení o určení příslušného členského státu bude nadměrně zpožděno v důsledku přezkumu správného použití kritérií příslušnosti, je omezeno skutečností, že tento přezkum musí být vykonán v rámci vymezeném nařízením č. 604/2013, a zejména v čl. 22 odst. 4 a 5 tohoto nařízení, který stanoví, že požadavky kladené na důkazy nesmějí přesáhnout mez, která je nezbytná pro řádné uplatňování tohoto nařízení, a že pokud neexistuje žádný formální důkaz, musí být uznána příslušnost dožádaného členského státu, pokud jsou nepřímé důkazy logické, ověřitelné a dostatečně podrobné, aby mohla být jeho příslušnost určena.
- 59 Co se mimoto týče rizika prodlení při výkonu rozhodnutí o přemístění, z čl. 27 odst. 3 písm. c) nařízení č. 604/2013 vyplývá, že unijní normotvůrce tím, že upřesnil, že členské státy stanoví, že dotčená osoba může v přiměřené lhůtě požádat soud o odložení výkonu rozhodnutí o přemístění, dokud nebude rozhodnuto o jejím odvolání, uznává, že členské státy mohou rozhodnout, že podání odvolání proti rozhodnutí o přemístění samo o sobě nestačí k odložení přemístění, ke kterému tudíž může dojít bez čekání na přezkum tohoto odvolání, pokud nebylo požádáno o odklad nebo žádost o odklad byla zamítnuta.
- 60 Konečně s ohledem na vývoj dublinského systému vyplývající z nařízení č. 604/2013 nemůže skutečnost, že pravidla, kterými se řídí žádosti o azyl, byla – ostatně minimálně – harmonizována (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 9. listopadu 2010, B a D, C-57/09 a C-101/09, EU:C:2010:661, bod 114), vést sama o sobě k výkladu, který omezuje rozsah odvolání stanoveného v článku 27 tohoto nařízení.
- 61 S ohledem na výše uvedené je třeba na první otázku odpovědět, že čl. 27 odst. 1 nařízení č. 604/2013 ve spojení s bodem 19 odůvodnění tohoto nařízení musí být vykládán v tom smyslu, že v takové situaci, jako je situace dotčená v původním řízení, se žadatel o azyl může v rámci odvolání proti rozhodnutí o svém přemístění dovolávat nesprávného použití kritéria příslušnosti, které je uvedeno v kapitole III zmíněného nařízení, zejména kritéria týkajícího se vydání víza, které je uvedeno v článku 12 téhož nařízení.

Ke druhé a třetí otázce

- 62 S ohledem na odpověď na první otázku není namístě na druhou a třetí otázku odpovídat.

K nákladům řízení

- 63 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

Článek 27 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států, ve spojení s bodem 19 odůvodnění tohoto nařízení

musí být vykládán v tom smyslu, že v takové situaci, jako je situace dotčená v původním řízení, se žadatel o azyl může v rámci odvolání proti rozhodnutí o svém přemístění dovolávat nesprávného použití kritéria příslušnosti, které je uvedeno v kapitole III zmíněného nařízení, zejména kritéria týkajícího se vydání víza, které je uvedeno v článku 12 téhož nařízení.

Podpisy.